

розробка модульних освітніх програм підвищення кваліфікації педагогів на основі принципів технологічності, практикоорієнтованості, варіативності освітніх програм, міждисциплінарності й інтеграції, створення позитивного освітнього середовища.

Список використаних джерел:

- Вовк, М.П., Філіпчук, Н.О., & Соломаха, С.О. (2021). Неперервна педагогічна освіта XXI століття: досвід, інновації, тенденції: XIX Міжнародні мистецько-педагогічні читання пам'яті професора Оксани Петрівни Рудницької. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*, 3 (2), 1-7. URL: <https://doi.org/10.37472/2707-305X-2021-3-2-3-7>
- Декунова, З., Лавська, А. (2008). *Неперервна освіта як підвищення фахового рівня*. URL: <https://osvita.ua/school/method/28>
- Євтушенко, І., Завалевський, Ю., Кириленко, С., Киян, О., & Таранік-Ткачук, К. (2014). Організатору інноваційної діяльності та дослідно-експериментальної роботи у загальноосвітньому навчальному закладі: метод. порадник. Київ; Чернівці: Букрек.

Кучерявий О.Г.,
*доктор педагогічних наук, професор,
провідний науковий співробітник
відділу теорії і практики педагогічної освіти
ІПООД імені Івана Зязюна НАПН України
<https://orcid.org/0000-0001-5469-0949>*

НАПРЯМИ ОНОВЛЕННЯ ЗМІСТУ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ПЕДАГОГІЧНИХ ЗВО В УМОВАХ ЇЇ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ТА У ВИМІРАХ ПОТРЕБ ПОВОЄННОГО ПЕРІОДУ

Належною відповіддю національного освітнього фронту, створеного закладами педагогічних ЗВО, на розв'язану російськими загарбниками повномасштабну криваву війну проти народу України має бути підпорядкування цілей і змісту фахової підготовки студентів потребам країни у Перемозі над ворогом та в її відновленні у повоєнний час. Насамперед сьогодні є сенс говорити про зміну пріоритетів у складі еталонного образу професійного ідеалу викладача вищої педагогічної школи як суб'єкта управління освітнім процесом, на перші місця у структурних компонентах якого виходять значущі для панування українського вільного духу й національної культури, виходу із тривожного і стресового стану, здійснення саморозвивальних, культурно-просвітницьких і волонтерських дій професійно-цифрові компетентності й системні якості. Їх перетворення у реальні пріоритетні цільові орієнтири професійної підготовки на стадії поглиблення її цифровізації й в умовах

війни вимагає суттєвого оновлення змісту цього процесу, досягнення ним високого рівня фундаменталізації, україноцентризму й функціональної повноти.

Основне методологічне правило, за яким визначаються напрями оновлення змісту професійної підготовки студентів, має вигляд: джерелом їх пошуку є соціальний досвід, потреби суспільства у Перемозі над ворогом, відновленні й культуротворенні після війни і потреби особистості майбутнього викладача у психічному самооздоровленні, цілісному розвитку й національно значущій на період воєнного стану активній дії. У вимірі цілісного підходу суттєвої зміни з врахуванням фактору воєнного стану вимагають такі компоненти змісту професійної підготовки педагога вищої школи: професійні знання і знання щодо самооздоровлення; професійні способи діяльності (фахові уміння та навички); досвід науково-дослідної й професійно-творчої діяльності; досвід емоційно-вольового ставлення до національних цінностей, цінностей «Я» і цінностей професійної (викладацької) діяльності; досвід гуманної комунікації на основі цифрових технологій; досвід цілісного (особистісного, професійного і професійно-культурного) саморозвитку засобами самотворчості, професійної творчості й цифровими засобами. Результати аналізу перетину основних суспільних і особистих для студента потреб у воєнний і повоєнний час дають підставу для окреслення цілісної сукупності стратегічних напрямів якісної трансформації відповідного змісту професійної підготовки.

Стратегічні напрями досягнення змістом професійно-педагогічної освіти майбутніх викладачів достатньо високого рівня фундаменталізації, україноцентризму і функціональної повноти:

1) активне збагачення компонентів змісту професійно-педагогічної освіти цінностями, цілісна сукупність яких максимально забезпечує якісне виконання цим феноменом в гармонійній єдності культуротрансляційної, культурозбережувальної, культуровідтворювальної й культуророзвивальної функцій;

2) посилення аксіологічного складу змісту з метою позитивно-результативного виконання ним всіх своїх функцій інструментально-фундаментальною системою цінностей цифрової культури з аксіосферою цифрової компетентності педагогічного працівника ЗВО як її ядром, а також основ організації дистанційного і змішаного навчання у вищій школі;

3) суттєве збільшення у змісті освіти аксіологічного потенціалу, що прямо пов'язаний з категорією «самості»: набуттям майбутнім викладачем досвіду самодіяльності, самоорганізації в освітньо-цифровому середовищі засобами самотворчості, педагогічної творчості й цифровими засобами професійного самостановлення і саморуху до вершин професійної зрілості;

4) надання особливої уваги оптимальній потенційній реалізації змістом педагогічної освіти функції носія цінностей акмеологічно-

розвивальної майбутнього викладача спрямованості в особистісному, професійному і професійно-культурному планах;

5) розширення функціонального складу змісту освіти за рахунок валеологічно-психопедагогічної функції в її єдності з діяльнісно-активізуючою за напрямками: а) онлайн-сприяння психічному оздоровленню майбутнього педагога вищої школи як заручника жакливіх руйнівних для психіки особистості наслідків війни, мотивації, змістовому наповненню, організації й стимулюванню викладачем активних національно й особистісно значущих дій студента; б) «озброєння» студентів цінностями гуманістичної педагогіки добра і педагогіки любові, значущими для роботи з психічно травмованими війною учнями «зі зраним серцем»;

6) введення в функціональну систему змісту освіти функції культивування безпеки життєдіяльності викладача і майбутнього викладача в екстремальних ситуаціях;

7) підвищення потужності ціннісного поля змісту його євроінтеграційною складовою, стрижнем якої є аксіо-культуросфера цілісної моделі викладача європейського рівня.

Сукупність запропонованих стратегічних напрямів виступає у статусі елемента концептуальної платформи для побудови ціннісно-змістового складника моделі професійної підготовки майбутніх викладачів педагогічних ЗВО в умовах цифровізації суспільства та у вимірах його потреб у воєнний та післявоєнний періоди.

Кушнір А.О.,
*старший викладач кафедри
педагогіки, професійної освіти
та управління освітніми закладами
Вінницького державного педагогічного
університету імені Михайла Коцюбинського
<https://orcid.org/0000-0001-9041-7691>*

ПЕДАГОГІЧНА ТВОРЧІСТЬ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ

Сучасні умови військового стану, загострення внутрішньої ситуації та зовнішньополітичного становища України актуалізували проблеми навчання закладів вищої освіти, які вимушені були відновити освітній процес та працювати в дистанційному режимі. Сьогодні визначає, що однією з обов'язкових умов успішного існування будь-якої країни – всебічний розвиток здобувачів вищої освіти, що ґрунтується на педагогічній творчості викладача.

На думку О.В. Акімової, «творчість — це продуктивний процес створення нових, оригінальних, соціально значимих продуктів (духовних